

وضعیت حقوق بشر در افغانستان:

گزارش تازه، اپریل – جون ۲۰۲۶

درباره این گزارش

بازدید کردند و به آنان توصیه نمودند که به زنان بدون محرم اجازه ورود ندهند. برای مثال:

- در ۲ می، در شهر قندهار مرکز ولایت قندهار، محتسبین امر به معروف و نهی عن المنکر/د/ر/ه حاکم از چندین دکان فروش لوازم آرایشی و سایر کالاهای مخصوص مشتریان زن، بازدید کردند. آنان به دکانداران دستور دادند که هیچ نوع کالا یا جنس را به زنان بدون محرم نفروشند.

- در ۲۱ می، در ولسوالی دهرآوود ولایت ارزگان، محتسبین امر به معروف و نهی عن المنکر/د/ر/ه حاکم از یک مرکز صحنی بازدید کردند تا میزان رعایت دستورهای صادرشده را بررسی نمایند. [در آن بازدید] آنها بار دیگر تأکید کردند که مریضان زن بدون محرم نباید از خدمات صحنی بهره‌مند شوند و همچنان کارکنان صحنی زن نیز باید در ساعات کاری همراه با محرم خود باشند.

بخش حقوق بشر یوناما همچنین محدودیت‌های اعمال‌شده بر آزادی رفت‌وآمد زنان را که ناشی از الزام زنان به داشتن محرم هنگام خارج شدن زن از منزل است، نیز مستندسازی کرده است.

- در ماه می، در ولایت لوگر^۱، محتسبین امر به معروف و نهی عن المنکر/د/ر/ه حاکم به یک زن که برای خرید مواد خوراکی به بازار آمده بود، به‌صورت شفاهی هشدار دادند؛ زیرا وی بدون محرم حضور داشت. دکاندار مرد نیز سیلی زده شد و به دفتر امر به معروف و نهی عن المنکر/د/ر/ه حاکم در ولسوالی انتقال داده شد. او چند ساعت بعد، در نتیجه میانجی‌گری بزرگان محل و پس از امضای یک تعهدنامه مبنی بر این‌که در آینده به زنان بدون محرم جنس نمی‌فروشد، آزاد گردید.

- در ماه جون، در ولایت بدخشان^۲، محتسبین امر به معروف و نهی عن المنکر/د/ر/ه حاکم از زنانی

این گزارش جدید در مورد وضعیت حقوق بشر در افغانستان که از اپریل تا جون ۲۰۲۶ را تحت پوشش قرار می‌دهد، بر اساس نظارت انجام شده توسط بخش حقوق بشر یوناما درمطابقت با مأموریت آن از جانب شورای امنیت سازمان ملل متحد، ترتیب شده است.^۳

حقوق زنان

محدودیت‌ها برگشت و گذار زنان

در فاصله ۶ تا ۸ جون، مقامات امر به معروف و نهی عن المنکر/د/ر/ه حاکم در شهر هرات، دست‌کم ۳۰ زن را به اتهام رعایت نکردن حجاب مورد نظر بازداشت کردند. برای جزئیات بیشتر درباره کارزار تطبیق حجاب در هرات، به سند ضمیمه مراجعه شود.

در ۱۸ جون، وزارت حج و اوقاف/د/ر/ه حاکم در حساب ایکس (X) خود اعلام کرد که موضوع خطبه نماز جمعه مورخ ۱۹ جون «رعایت حجاب» خواهد بود.^۴ همچنین یک سند ده‌صفحه‌ای میان امامان مساجد توزیع شد که در آن توضیح داده شده بود حجاب [شرعی] باید دارای شرایط زیر باشد:

- تمام بدن زن، به جز چشمان او، با پوششی مانند چادر^۵ یا لباس مشابه پوشیده شود؛ به گونه‌ای که بدن و لباس او پنهان بماند.
- لباس باید ضخیم، گشاد و وسیع باشد و هیچ بخشی از بدن از آن نمایان نشود.
- نباید دارای زینت و آرایش باشد.
- نباید مشابه پوشش مردان یا "کافران" باشد.
- نباید معطر یا دارای بوی خوش باشد.
- در این سند همچنین تأکید شده بود که حجاب نباید به هدف جلب شهرت، محبوبیت یا خودنمایی مورد استفاده قرار گیرد.

در جریان دوره گزارش‌دهی، مسئولان امر به معروف و نهی عن المنکر اداره حاکم همچنان از دکان‌ها و مراکز صحنی

۱ تمام تاریخ‌های مشخص شده در این گزارش به سال ۲۰۲۶ مربوط می‌شود، مگر اینکه طور دیگر مشخص شده باشد.

۲ [تا ۱۵ جون ۲۰۲۶] قطعنامه ۲۶۲۶ (۲۰۲۲) شورای امنیت سازمان ملل متحد که توسط قطعنامه ۲۸۱۸ (۲۰۲۶) تهدید شده است. [از ۱۵ جون]: قطعنامه ۲۸۲۲ (۲۰۲۶) شورای امنیت سازمان ملل متحد.

۳ صفحه ایکس (X) وزارت حج و اوقاف/د/ر/ه حاکم: <https://x.com/mohiaAfghan/status/۲۰۶۷۵۷۴۷۰۳۶۰۳۰۲۸۰۲۹>

۴ چادر پوششی گشاد و سرتا پا است که سر و بدن را تا قوزک پا می‌پوشاند بدون اینکه صورت را بپوشاند.

۵ تاریخ و مکان دقیق آن به دلایل محافظتی افشاء نگردید.

۶ تاریخ و مکان دقیق آن به دلایل محافظتی افشاء نگردید.

که برای خرید به بازار آمده بودند، بازجویی کردند؛ زیرا آنان بدون محرم بودند و "حجاب مناسب" نداشتند. دکاندار مرد در حمایت از زنان مداخله کرد، اما محتسبین امر به معروف و نهی عن المنکر/داره حاکم دستور دادند که دکان برای مدت سه روز بسته شود و کلید آن را نیز ضبط کردند. در روز سوم، دکاندار برای دریافت کلید به ریاست امر به معروف و نهی عن المنکر/داره حاکم مراجعه کرد، اما مسئولان از تحویل آن خودداری نمودند. در پی آن، میان طرفین مشاجره لفظی رخ داد و دکاندار برای چند ساعت توسط پولیس توقیف گردید. وی در همان روز، پس از مداخله بزرگان محل، آزاد گردید.

فرمان شماره ۱۸ "اصولنامه تفریق زوجین"

در ۱۴ می، وزارت عدلیه/داره حاکم فرمان شماره ۱۸ تحت عنوان "اصولنامه تفریق زوجین" را که به تاریخ ۸ اپریل ۲۰۲۶ صادر شده بود، نشر نمود.^۷ این فرمان مواردی را تعیین می‌کند که بر اساس آن زنان می‌توانند درخواست تفریق قضایی ارائه کنند، در حالی که مردان همچنان از حق یک‌جانبه طلاق برخوردار هستند. از جمله این فرمان:

- اعتبار ازدواج یک زن را وابسته به اجازه ولی او می‌سازد. در این فرمان آمده است: "در صورت موجودیت ولی، زنی که بدون اجازه ولی با غیر کفو نکاح کند، نکاح وی صحت ندارد" (ماده ۳).
- به‌طور ضمنی ازدواج کودکان را مجاز می‌شمارد. در فرمان تصریح شده است که اگر هر یک از خویشاوندان، به جز پدر یا پدربزرگ پدری، عقد نکاح صغیر یا صغیره را با کسی که کفو او باشد، انجام دهد، آن عقد صحیح می‌باشد. (مواد ۵ و ۶).
- شرایطی را که در آن کودک به ازدواج داده شده، بتواند نکاح را فسخ کند، محدود می‌سازد. بر اساس این فرمان، در ازدواج‌هایی که توسط یکی

از خویشاوندان غیر از پدر یا پدربزرگ در برابر مهرالمثل^۸ انجام شده باشد، سکوت دختر باکره پس از رسیدن به سن بلوغ در مورد ادامه ازدواج، حق او برای فسخ نکاح [خیار بلوغ] را از بین می‌برد. اما سکوت پسر یا دختر غیرباکره (ثیبه) پس از بلوغ، موجب از بین رفتن حق فسخ نکاح آنان نمی‌شود. حق فسخ نکاح برای پسر یا دختر غیرباکره تنها در صورتی ساقط می‌شود که آنان به‌طور صریح یا ضمنی رضایت خود را به [دوام] ازدواج ابراز کرده باشند (مواد ۵ و ۷). در مورد ازدواج‌های کودکان که توسط پدر یا پدربزرگ پدری ترتیب داده شده‌اند، حق فسخ تنها زمانی قابل اعمال است که دختر بتواند ثابت کند ولی او در انجام مسئولیت خود «مراقبت و دلسوزی لازم» را رعایت نکرده است (ماده ۸).

- این فرمان موانع بسیار جدی را در برابر زنانی که خواهان پایان دادن به ازدواج خود هستند، ایجاد می‌کند. بر اساس آن، به جز در موارد محدود، رضایت شوهر برای جدایی ضروری است. حتی در مواردی که شوهر مفقود شده باشد، زن باید تا زمانی منتظر بماند که "مرگ او یقینی گردد و تمامی افراد هم‌نسل او از دنیا رفته باشند" (ماده ۱۵، بند ۲).

در ۲۰ می، در واکنش به انتقادهای عمومی از این فرمان، سخنگوی/داره حاکم اظهار داشت که این فرمان بر مبنای شریعت تنظیم شده است و نباید به "اعتراضات کسانی که معاند هستند و با دین و اصول اسلام مشکل دارند..." اهمیت داده شود.^۹ وی تأکید کرد که پدران و پدربزرگان همچنان حق تصمیم‌گیری درباره ازدواج فرزندان و نوه‌های خود را دارند. او همچنین اظهار داشت که دختری که به ازدواج داده شده است: "پیش از آغاز و ادامه ازدواج،... می‌تواند به محکمه مراجعه کرده و مخالفت خود را با ولایت پدر یا پدربزرگ ابراز کند و بگوید که به این دلایل نمی‌خواهد این ازدواج صورت گیرد"

دسترسی به تأسیسات سازمان ملل متحد

تا ۳۰ جون، ۲۹۶ روز از زمان ممنوعیت دسترسی زنان

^۷ وبسایت وزارت عدلیه/داره حاکم: <https://laws.moj.gov.af/ShowLawPersian.aspx>

^۸ مهر المثل به معنی "مهر متعارف" یا "مهر معادل" است. این نوع مهر در ازدواج‌های اسلامی زمانی تعیین و اجرا می‌شود که هنگام عقد نکاح، مقدار مشخصی برای مهر تعیین نشده باشد یا مهر تعیین شده نامعتبر یا غیرشرعی تشخیص داده شود.

^۹ صفحه ایکس (X) خبرهای دری رادیو تلویزیون ملی افغانستان: <https://x.com/rtadarinews/status/۲۰۵۷۱۲۶۰۶۲۳۳۷۶۹۵۹۴۶>

افغان به تاسیسات سازمان ملل متحد در سراسر کشور سپری شده بود. مقامات د/د ره حاکم از تاریخ ۷ سپتامبر ۲۰۲۵ به این سو، مانع ورود زنان افغان (از جمله کارمندان سازمان ملل متحد، قراردادی ها و بازدیدکنندگان) به تاسیسات سازمان ملل متحد در سراسر افغانستان شده اند.

آموزش

در ماه های می و جون، اداره ملی امتحانات د/د ره حاکم امتحان کانکور ورود به دانشگاه های دولتی را در سراسر کشور برگزار کرد. در مجموع ۱۲۰,۰۰۰ داوطلب مرد در این آزمون ها شرکت کردند.^{۱۰} هیچ زن یا دختری در این آزمون ها حضور نداشت، زیرا از تاریخ ۲۰ دسامبر ۲۰۲۲ به این سو، [آنها] از دسترسی به تحصیلات عالی محروم شده اند.

بخش حقوق بشر یوناما همچنین مواردی را مستند سازی کرده است که در آن مسئولان امر به معروف و نهی عن المنکر د/د ره حاکم به منظور نظارت بر اجرای مقررات خود از مکاتب بازدید کرده اند. برای نمونه، در ۱۳ اپریل، در شهر هرات مرکز ولایت هرات، محتسبین امر به معروف و نهی عن المنکر اداره حاکم در بیرون یک مکتب دخترانه مستقر شدند و مانع ورود معلمان زنی شدند که چادری به تن نداشتند. آنان به این زنان هشدار دادند که اگر در آینده چادری نپوشند، از وظایف شان برکنار خواهند شد.

رویداد های فرامرزی

برای مروری بر تلفات افراد ملکی که در نتیجه حوادث فرامرزی در جریان دوره گزارش دهی به وقوع پیوسته است، به سند ضمیمه مراجعه نمایید.

مجازات بدنی

از ۲۲ اپریل به این سو، ستره محکمه د/د ره حاکم هیچ یک از مجازات بدنی را در صفحات رسمی رسانه های اجتماعی یا وب سایت خویش به صورت عمومی نشر نکرده است. بخش حقوق بشر یوناما تأیید کرده است که در برخی ولایات، مقامات محاکم ابتدایی و ولسوالی د/د ره حاکم، پس از ۲۲ اپریل نیز مجازات بدنی را اجرا کرده اند. در برخی موارد، شاهدان گزارش دادند که شمار افراد حاضر در جریان اجرای

مجازات بدنی محدود بوده و عمدتاً شامل مقام های محکمه د/د ره حاکم می شدند. این وضعیت با رویه قبلی متفاوت است؛ در گذشته، مجازات ها از طریق رسانه های اجتماعی اعلام می شد و اغلب در استدیوم ها یا محوطه محاکم تطبیق می گردید که شمار زیادی از باشندگان محل و مسئولان د/د ره حاکم در آن حضور می یافتند.

در فاصله زمانی ۱ اپریل تا ۳۰ جون، بخش حقوق بشر یوناما مواردی را مستند سازی نمود که نشان می دهد مقامات د/د ره حاکم مجازات بدنی قضایی را بالای دست کم ۱۳۷ تن (۱۱۲ مرد و ۲۵ زن) اجرا کرده اند.

برخی از مجازات بدنی به گونه علنی تطبیق گردیده است. برای نمونه، به تاریخ ۱۴ جون، در ولسوالی دهدادی ولایت بلخ، مسئولان محکمه ولسوالی د/د ره حاکم شش مرد و یک زن را شلاق زدند. شش مرد به اتهام روزه خواری در ماه رمضان محکوم به دو ماه حبس و ۲۰ ضربه شلاق گردیده بودند. زن نیز به اتهام داشتن رابطه خارج از زوجیت محکوم به یک سال حبس و ۲۰ ضربه شلاق گردیده بود. این مجازات در طی یک گرد همایی با حضور مسئولان مقامات د/د ره حاکم و شماری از باشندگان محل تطبیق گردید.

حمله بر جامعه شیعه در هرات

در ۱۰ اپریل، در قریه ده میری ولسوالی انجیل ولایت هرات، چهار فرد مسلح ناشناس بر غیرنظامیانی که در مقابل زیارت سید محمد آقا (یک زیارتگاه شیعیان) مصروف تفریح بودند، تیراندازی کردند. در این حمله ۱۲ غیرنظامی کشته شدند که شامل ۹ مرد، ۲ زن و ۱ پسر می شود. همچنین ۱۴ تن دیگر زخمی شدند که شامل ۸ مرد، ۲ زن، ۲ پسر و ۲ دختر بودند. هیچ گروهی مسئولیت این حمله را به عهده نگرفت. سخنگوی وزارت امور داخله د/د ره حاکم نیز این حمله را از طریق حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس (تویتر سابق) تأیید کرد.^{۱۱}

مقامات حکومت پیشین و اعضای نیروهای سابق امنیتی و دفاعی ملی افغانستان

در فاصله زمانی ۱ اپریل تا ۳۰ جون، بخش حقوق بشر یوناما دست کم ۲۹ مورد بازداشت و توقیف خودسرانه و دست کم پنج مورد شکنجه و بدرفتاری علیه مقامات دولت پیشین و اعضای پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی ملی افغانستان (ANDSF) را مستند سازی نمود. افزون بر این، دست کم

۱۰ اداره عمومی امتحانات د/د ره حاکم: <https://nexa.gov.af/fa/news/details/۱۴۹>

۱۱ صفحه سخنگوی وزارت امور داخله د/د ره حاکم در ایکس (X)

آزادی رسانه ها

بخش حقوق بشر یوناما چندین مورد بازداشت خبرنگاران و تعلیق فعالیت رسانه ها را مستند سازی کرده است که نشان دهنده محیط دشوار و محدود کننده است که بخش رسانه ها همچنان در چابوب آن به فعالیت ادامه می دهد:

- به تاریخ ۱۱ اپریل، در شهر خوست، ولایت خوست، ریاست اطلاعات و فرهنگ و ریاست معارف /د/ر حاکم، برنامه های آموزشی رادیو «لونگ» را متوقف کردند و اعلام نمودند که این برنامه ها با نصاب آموزشی مطابقت ندارد.
- به تاریخ ۱۷ می، در شهر بامیان، ولایت بامیان، ریاست عمومی استخبارات /د/ر حاکم دستور توقف فعالیت رادیو بامیان را صادر کرد. این رادیو متهم شده بود که بدون جواز معتبر نشرات انجام می دهد. رادیو بامیان به تاریخ ۲۳ جون فعالیت خود را از سر گرفت.
- به تاریخ ۲۱ جون، وزارت اطلاعات و فرهنگ /د/ر حاکم به تلویزیون «راه فردا» اجازه داد تا نشرات خود را از سر بگیرد. این شبکه به تاریخ ۲۸ فبروری، به دلیل اظهارات مالک آن که از دید مقامات /د/ر حاکم توجیه کننده اقدام نظامی پاکستان علیه افراد ملکی افغانستان محسوب می شد، تعلیق گردیده بود. این ایستگاه تلویزیونی پس از تغییر هیئت رهبری خود، مجدداً اجازه نشرات دریافت کرد.
- دست کم هفت ایستگاه رادیویی در ولایت های کندهار و غزنی به دلیل ناتوانی در برآورده ساختن تعهدات مالی و سایر الزامات مربوط به حصول و حفظ جوازهای لازم، نتوانستند به فعالیت خود ادامه دهند.
- در ماه می، در شهر کابل، ریاست عمومی استخبارات /د/ر حاکم در دو رویداد جداگانه، سه خبرنگار را بازداشت کرد:
- به تاریخ ۴ می، در شهر کابل، مسئولان ریاست عمومی استخبارات /د/ر حاکم دفتر یک خبرگزاری را مورد تلاشی قرار داده و تلفن های همراه، کمره ها، کمپیوترها و اسناد آن را ضبط کردند. به تاریخ ۵ می، ریاست عمومی استخبارات /د/ر حاکم رئیس این خبرگزاری را احضار و بازداشت کرد. وی به تاریخ ۷ جولای از بازداشت آزاد گردید.

هشت مورد قتل اعضای پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی ملی افغانستان نیز مستند سازی گردیده است.

مقامات دولت پیشین و اعضای پیشین نیروهای امنیتی و دفاعی ملی افغانستان که به گونه اجباری به افغانستان بازگردانده شده اند، همچنان پس از بازگشت در معرض خطر نقض حقوق بشر قرار دارند. به عنوان نمونه، در ۱۰ اپریل، در شهر هرات، ولایت هرات، یک افسر پیشین اردوی ملی افغانستان از سوی مقامات ایرانی به گونه اجباری به افغانستان بازگردانده شد. وی در همان روزی که بازگردانده شده بود، ناپدید گردید و خانواده اش از آن زمان تاکنون هیچ گونه اطلاعی از سرنوشت یا محل نگهداری او دریافت نکرده اند.

کارزارهای محو کشت کوکنار در ولایت بدخشان

به تاریخ ۸ می، در ساحة آتین جلو، ولسوالی ارگو، ولایت بدخشان، معترضان در اعتراض به تخریب مزارع کوکنار در جریان عملیات مبارزه با مواد مخدر مقامات /د/ر حاکم دست به تظاهرات زدند. نیروهای امنیتی /د/ر حاکم برای متفرق ساختن معترضان اقدام به تیراندازی کردند. یک پسر ۹ ساله هنگام فرار از تیراندازی از یک صخره سقوط کرد و جان باخت.

به تاریخ ۹ می، معترضان بار دیگر در همان محل گردهم آمدند. نیروهای امنیتی /د/ر حاکم برای متفرق ساختن معترضان اقدام به تیراندازی کردند. یک مرد زمانی جان باخت که الاغی که بر آن سوار بود، در اثر تیراندازی ترسید و وی از یک سرایشی سقوط نمود.

به تاریخ ۹ می، نمایندگان ولسوالی و ولایتی /د/ر حاکم، به رهبری معاون والی ولایت بدخشان و معاون ولسوال ارگو، گفت و گوهایی را با نمایندگان مردم محل آغاز کردند. فعالیت های محو کشت کوکنار به گونه موقت متوقف گردید.

به تاریخ ۹ می، طلوع نیوز گزارش داد که سخنگوی پولیس /د/ر حاکم در ولایت بدخشان تأیید کرده است که در پیوند به اعتراضات در ولسوالی ارگو، دو تن کشته شده اند.^{۱۲}

روزرسانی ها خواهد پرداخت.^{۱۵} سخنگوی اداره حاکم همچنان در شبکه ایکس فعال است.^{۱۶}

امر به معروف و نهی عن المنکر

از ۱ اپریل تا ۳۰ جون، بخش حقوق بشر یوناما دست کم ۳۸۹ مورد بازداشت و توقیف خودسرانه و ۶۵ مورد رفتار نادرست علیه زنان و مردان افغان توسط کارمندان امر به معروف و نهی عن المنکر/اداره حاکم را ثبت و مستند سازی نموده است. این موارد عمدتاً در پیوند با نقض های ادعایی دستورالعمل حجاب (در مورد زنان)، اصلاح ریش/مدل های موی «غری» (در مورد مردان) و پخش یا شنیدن موسیقی گزارش شده است.

به تاریخ ۲۸ اپریل، قانون مبلغین در جریده رسمی شماره ۱۴۸۳، مورخ ۵ فبروری ۲۰۲۵، نشر گردید.^{۱۷} این قانون، وزارت امر به معروف و نهی عن المنکر/اداره حاکم را مسئول تنظیم امور مبلغین در سراسر افغانستان تعیین می کند. ماده ۶ این قانون، خطیب را مکلف می سازد که پیرو مذهب حنفی باشد، مطابق مذهب حنفی تبلیغ نماید (ماده ۱۰.۱)، از طرح موضوعات اختلاف برانگیز خودداری کند (ماده ۱۰.۲) و اجازه ندهد کودکان غیر بالغ و زنان در مجالس وعظ حضور یابند (ماده ۱۰.۳).

آزادی مذهب

از ماه جنوری، در ولایت بدخشان، ریاست امر به معروف و نهی عن المنکر/اداره حاکم، در برخی موارد با همکاری سایر نهاد های اداره حاکم، چندین محل عبادت اسماعیلیه (جماعتخانه) را مسدود کرده و به عبادت کنندگان دستور داده است که از آن ها استفاده نکنند. دلیل ارائه شده این بود که جماعت خانه های مذکور دارای محراب هستند و بنابراین باید به عنوان مسجد فعالیت کنند (این ساختمان ها قبل از استفاده به عنوان جماعت خانه، مسجد بودند). دست کم ۱۷ جماعت خانه در ولسوالی زیباک،^{۱۸} ۱۴ جماعت خانه در ولسوالی اشکاشم و دو جماعت خانه در ولسوالی واخان تحت تأثیر این اقدام قرار گرفتند. گفت وگوها در سطح محلی برای حل موضوع مسدود شدن این اماکن جریان دارد.

• به تاریخ ۷ می، در شهر کابل، ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم دو گزارشگر تلویزیونی را بازداشت نمودند. به تاریخ ۱۰ می، ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم دفتر مرتبط با این دو خبرنگار را تلاشی کرده و تلفن های همراه، لپ تاپ ها، کمپیوترها و کمره های موجود در دفتر را ضبط کردند. شماری از کارمندان همان گروه رسانه یی برای چندین ساعت به منظور پرسش و پاسخ به دفتر ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم انتقال داده شدند. این دو خبرنگار به تاریخ ۲۶ می آزاد شدند. هیچ گونه معلوماتی در مورد اتهامات وارده علیه آنان در دسترس قرار نگرفت.

وضع محدودیتها بر استفاده از تلفن های هوشمند برای کارمندان اداره حاکم از سوی رهبری طالبان

در حدود ۱۵ جون، رهبر طالبان دستورالعملی را صادر کرد که استفاده از تلفن های هوشمند توسط کارمندان اداره حاکم، از جمله در مراکز آموزشی و صحنی، را ممنوع نمود. در این دستورالعمل آمده است که استفاده از تلفن های هوشمند مجازات از جمله برکناری از وظیفه و پیگرد قانونی را در پی خواهد داشت. برخی ادارات حاکم این دستورالعمل را به عنوان ممنوعیت استفاده از تلفن های هوشمند در دفاتر تفسیر کردند، در حالی که برخی دیگر آن را ممنوعیت کامل نگهداری تلفن های هوشمند شخصی دانستند. در برخی دفاتر، تلفن های هوشمند کارمندان ضبط و تخریب گردید.

پس از صدور این دستورالعمل، شماری از مقام های اداره حاکم نشر اطلاعاتی ها و اعلامیه ها در رسانه های اجتماعی را متوقف کردند. به عنوان نمونه، سخنگوی پولیس اداره حاکم در ولایت کندز نشر مطالب در صفحه فیس بوک خود را متوقف کرد.^{۱۳} به تاریخ ۱۵ جون، یک مقام ریاست اطلاعات و فرهنگ/اداره حاکم در کندز در صفحه فیس بوک خود اعلان کرد که دیگر از تلفن هوشمند استفاده نخواهد کرد.^{۱۴} به تاریخ ۲۸ جون، وی توضیح داد که پس از ساعات کاری اداری، تنها از طریق لپ تاپ به نشر معلومات و به

^{۱۳} صفحه فیس بوک سخنگوی پولیس اداره حاکم ولایت کندز: <https://www.facebook.com/profile.php?id=615506356185551>

^{۱۴} صفحه فیس بوک سخنگوی ریاست اطلاعات و فرهنگ/اداره حاکم ولایت کندز: <https://www.facebook.com/share/p/1CfxsFukjR/>

^{۱۵} صفحه فیس بوک سخنگوی ریاست اطلاعات و فرهنگ/اداره حاکم ولایت کندز: <https://www.facebook.com/share/p/1EoRjvRiXT/>

^{۱۶} صفحه ایکس سخنگوی مقامات اداره حاکم: https://x.com/Zabehulah_M33

^{۱۷} وبسایت وزارت عدلیه/اداره حاکم: <http://laws.moj.gov.af/ShowLawPersian.aspx>

^{۱۸} در جریان ماه های فبروری و مارچ ۲۰۲۶، از میان ۲۳ جماعت خانه مسدود شده در ولسوالی زیباک، به شش جماعت خانه اجازه بازگشایی داده شد. به تاریخ ۸ اپریل، بزرگان جامعه اسماعیلیه ولسوالی زیباک یک درخواست رسمی را به ولسوال/اداره حاکم برای بازگشایی جماعت خانه های متأثر شده ارائه کردند. به تاریخ ۲۲ می، ریاست امر به معروف و نهی عن المنکر/اداره حاکم به گونه رسمی از بازگشایی ۱۷ جماعت خانه باقی مانده خودداری کردند.

وزارت امور خارجه/اداره حاکم افغانستان به صورت کتبی به بخش حقوق بشر یوناما اطلاع داد که:

"... براساس ارزیابی‌های میدانی [از ساختمان‌های جماعت‌خانه] روشن گردید که وضعیت جماعت خانه‌ها یکسان نبوده است. برخی ساختمان‌ها در اصل مسجد بوده‌اند، اما در جریان سالهای گذشته ماهیت اصلی خود را از دست داده بودند، برخی ساختمان‌های دیگر برای مقاصد مسکونی یا سایر استفاده‌های غیرعبادی مورد استفاده قرار می‌گرفتند، و در بعضی مناطق اصلاً هیچ نشانی از مسجد وجود نداشت. بر این اساس، برای هر مورد به گونه جداگانه و براساس یافته‌های به دست آمده، تصمیمات اداری مستقل اتخاذ گردید."

مراسم گرامی داشت عاشورا به تاریخ ۲۶ جون برگزار شد. شبکه‌های مخابراتی تلفن همراه در بخش‌هایی از کشور در آن روز فعال نبود؛^{۱۹} شرکت‌های مخابراتی دلیل قطع خدمات را ارائه نکردند. مقامات اداره حاکم همچنان محدودیت‌هایی را بر برگزاری مراسم عاشورا وضع کردند. در ولایت‌های پروان و لوگر، از جامعه شیعه خواسته شد تا فعالیت‌های مرتبط با عاشورا را در محوطه‌های مساجد تعیین شده برگزار کنند. بخش حقوق بشر یوناما مواردی از بازداشت مرتبط به [ایجاد] سقاخانه یا نصب پرچم برای گرامی داشت عاشورا را مستند سازی کرده است. به عنوان نمونه، به تاریخ ۱۸ جون، در شهر کابل، کارمندان وزارت عدلیه اداره حاکم ۴۵ مرد شیعه را به دلیل نصب پرچم‌های عاشورا، برای یک شب بازداشت کردند.

اجراءات عدلی حقوق بازداشت شدگان

به تاریخ ۲۶ می، سخنگوی اداره تنظیم امور زندان‌های اداره حاکم اعلام نمود که به مناسبت عید قربان، بر اساس مجوز ستره محکمه اداره حاکم، ۱۹۱ زندانی در سراسر افغانستان آزاد شده‌اند.^{۲۰}

به تاریخ‌های ۱۳ و ۱۵ جون، اداره تنظیم امور زندان‌های اداره حاکم اعلام نمود که ۷۵۵ زندانی افغان، بشمول پنج

زن، از ایران به افغانستان منتقل شده‌اند تا باقی مانده دوره محکومیت خود را در افغانستان سپری کنند.^{۲۱}

اعلامیه‌های مقامات اداره حاکم در مورد اجراءات عدلی

در فاصله زمانی ۲۸ اپریل تا ۱۰ جون، وزارت عدلیه اداره حاکم از نشر شماری از قوانین و فرامین جدید، که از سوی رهبر طالبان توشیح شده بودند، در جریده رسمی خود خبر داد.^{۲۲} این قوانین و فرامین، از جمله، شامل قانون مبلغین،^{۲۳} اصول نامه جزایی محاکم^{۲۴} و اصول نامه تفریق زوجین^{۲۵} می‌باشند.

به تاریخ ۱۶ اپریل، ستره محکمه اداره حاکم بر اساس حکم رهبر طالبان، زمان بندی‌های جدید برای ثبت درخواست‌های استئناف طلبی و تمیز طلبی را اعلام نمود. این زمان بندی‌ها قرار ذیل است:

- یک ماه از تاریخ ابلاغ فیصله محکمه ابتدایی اداره حاکم برای استئناف طلبی؛
- سه ماه از تاریخ ابلاغ فیصله محکمه استیناف اداره حاکم برای تمیز طلبی.^{۲۶}

به تاریخ ۸ اپریل، وزارت عدلیه اداره حاکم اعلام نمود که از ۲۱ مارچ ۲۰۲۵ تا ۲۰ مارچ ۲۰۲۶، برای حدود ۲۷۵۰ مظنون، متهم و قربانی بی بضاعت برای دفاع از حقوق آنها در محضر دستگاه عدلی و قضایی، مساعدت حقوقی رایگان ارائه نموده‌اند.^{۲۷}

به تاریخ ۱۸ اپریل، ستره محکمه اداره حاکم جریده (شماره ۱۳۱) را به نشر رسانید که در آن مصاحبه‌ای با رئیس دفتر ستره محکمه اداره حاکم در مورد نقش مدیریت رسیدگی به عرایض ستره محکمه شامل بود. در این مصاحبه، وی از افرادی که ادعا دارند قضایای شان در محاکم به گونه درست رسیدگی نمی‌شود، دعوت کرد تا درخواست کتبی خود را به ریاست عمومی دفتر مقام عالی ستره محکمه (اتاق

۱۹ در سال‌های گذشته نیز، مقامات اداره حاکم در روز عاشورا شبکه‌های تلفن همراه را به حالت تعلیق در می‌آوردند و دلیل آن را نگرانی‌های امنیتی عنوان می‌کرد.

۲۰ صفحه ایکس سخنگوی اداره تنظیم امور زندان‌های اداره حاکم: <https://x.com/lalahand2/status/2059139873748209956?s=20>.

۲۱ صفحه ایکس سخنگوی اداره تنظیم امور زندان‌های اداره حاکم: https://x.com/opa_af/status/206568034271612149?s=20؛ و https://x.com/opa_af/status/2066420091353485348?s=20.

۲۲ تمام این متون در وب سایت وزارت عدلیه اداره حاکم قابل دسترس میباشند: <http://laws.moj.gov.af/ShowLawPersian.aspx>

۲۳ صفحه ایکس وزارت عدلیه اداره حاکم: <https://x.com/MojAfghanistan/status/2048992590758826444?s=20>.

۲۴ صفحه ایکس وزارت عدلیه اداره حاکم: <https://x.com/MojAfghanistan/status/2052298247863943410?s=20>.

۲۵ صفحه ایکس وزارت عدلیه اداره حاکم: <https://x.com/MojAfghanistan/status/2054789787157221879?s=20>.

۲۶ صفحه ایکس ستره محکمه اداره حاکم: https://x.com/SupremeCourt_af/status/2044672897346335082?s=20.

۲۷ صفحه ایکس وزارت عدلیه اداره حاکم: <https://x.com/MojAfghanistan/status/2041803261087252937?s=20>.

شماره ۱۲) ارائه نمایند.^{۲۸}

به تاریخ ۱۳ می، ستره محکمه/داره حاکم اعلام نمود که از زمان به قدرت رسیدن طالبان در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ تا ۱۸ مارچ ۲۰۲۶، محاکم/داره حاکم ۱۷۱۲۱ قضیه قتل را از طریق میانجی گری و با مشارکت علمای دینی، افراد بانفوذ جامعه و بزرگان قومی حل و فصل کرده اند و بدین ترتیب از تطبیق مجازات اعدام جلوگیری شده است. ستره محکمه/داره حاکم همچنان یادآور شد که قصاص در ۱۲ قضیه تطبیق شده است.^{۲۹}

به تاریخ ۱۵ جون، ستره محکمه/داره حاکم جریده میزان (شماره ۱۳۷) را به نشر رساند و به محاکم یادآوری کرد که فورمه ها و نمونه های اسناد رسمی محاکم به هر دو زبان رسمی کشور، دری و پشتو، ترتیب شده است. این محکمه به تمامی محاکم هدایت داد که شهروندان میتوانند اسناد محاکم را به هر یک از زبان های مذکور درخواست نمایند.^{۳۰}

بتاریخ ۲۴ جون، معاون سخنگوی ستره محکمه/داره حاکم اطلاعیه ای را منتشر کرد که در آن تأکید شده است مطابق شریعت اسلامی، مدعی مکلف است برای اثبات ادعای خود علیه متهم، دلایل و شواهد منطبق با شریعت ارائه کند. همچنین در این اطلاعیه بر اصل برائت ذمه (بی گناهی) متهمی که سوگند یاد می کند، مجدداً تأکید شده است.^{۳۱}

در جریان دوره گزارش دهی، ستره محکمه/داره حاکم ۳۴ اطلاعیه منتشر کرد که نقش محاکم/داره حاکم در میانجی گری و رسیدگی به مجموعاً ۳۶ قضیه قتل در ۱۳ ولایت را برجسته می سازد. این قضایا شامل موارد قتل عمد که ممکن است مستوجب قصاص (مجازات اعدام) باشد، و نیز موارد قتل غیر عمد بوده است.^{۳۲}

^{۲۸} صفحه ایکس ستره محکمه/داره حاکم https://x.com/SupremeCourt_af/status/۲۰۴۵۵۰۰۷۴۴۹۱۳۱۰۵۱۱۲

^{۲۹} صفحه ایکس ستره محکمه/داره حاکم https://x.com/SupremeCourt_af/status/۲۰۵۴۷۹۴۰۳۵۱۰۳۱۷۳۴۵?s=۲۰

^{۳۰} صفحه ایکس ستره محکمه/داره حاکم https://x.com/SupremeCourt_af/status/۲۰۶۶۵۱۹۶۳۸۱۸۸۳۸۴۲۸۰?s=۲۰

^{۳۱} صفحه ایکس معاون سخنگوی ستره محکمه اداره حاکم: <https://x.com/Mansoorh۳۲۱/status/۲۰۶۹۸۰۴۶۹۰۵۰۶۷۵۲۳۸۹?s=۲۰>

^{۳۲} اطلاعیه های مختلف منتشر شده در صفحه ایکس ستره محکمه اداره حاکم https://x.com/SupremeCourt_af/